

"Maruz-u tagayyür olan bütün nevilerde birer hakikat-i sabite vardır ..." İzah eder misiniz?

Tagayyür; değişme, bir başka şeye dönüşme mânâsına gelir.

Bu cümlede, nevilerdeki değişimle birlikte onların sabit ve değişmez hakikatlerinin bir olması ruhun bekasına delil getirildiğine göre, buradaki nevilerden maksat bitki nevileridir. Bütün bitki türlerinde ilk noktadan kemal noktasına varıncaya kadar nice değişiklikler olduğu gibi, zevale meyil başladığında da yine birçok değişimler vuku bulur. Bütün bunlar o bitki türünün hakikatinde bir değişim meydana getirmez.

Bir misal olarak elma ağacını alırsak, elma çekirdeğinde elma hakikati mevcut olduğu gibi, geçirdiği bütün safhalarda da aynı hakikat devam eder. Yani çekirdeğine elma çekirdeği denildiği gibi, fidanına elma fidanı, ağacına elma ağacı denir. Ömrünü tamamlayıp kurduğunda da yine kurumuş bir elma ağacı olarak hakikatini ilan etmeye devam eder...